

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LX. ÉVFOLYAM • 674. SZÁM

10.

2016. OKTÓBER

Október 6.

1849. október 6-án végezték ki
a 13 aradi vértanút

PETŐFI SÁNDOR

1848

Részletek

Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag,
Te a népek hajnalcsillaga!...
Megvirradt, fölébredett a föld, fut
A hajnaltól a nagy éjszaka.

Piros arccal
Jött e hajnal,
Piros arca vad sugára
Komor fényt vet a világra.

.....
Áll a tenger nagy elbámultában,
Áll a tenger, és a föld mozog,
Emelkednek a száraz hullámok,
Emelkednek rémes torlaszok.
Reng a gálya...

.....
Csatatér a nagyvilág. Ahány kéz,
Annyi fegyver, annyi katona.

Haricska Attila, Csíkszentgyörgy

Petőfi Sándor versének megszületése óta
történelmünk minden forradalmi évét így szoktuk
emlegetni: 1604, 1703, 1848, 1956, te csillag.

A csillagok vezérlik a földi ember sorsát,
utat mutatnak szegény legénynek
és nemzetnek egyaránt.

Jó rájuk feltekinteni, rabságban, szenvedésben,
reményvesztettségben biztatnak, győzelemben,
hatalomban figyelmeztetnek:

sem a rossz, sem a jó nem tart örökké.

Októberben büszkén emlékezünk háromra
e négy csillag közül:

- 1604. október 15-én kezdődött
Bocskai István szabadságharca: ekkor aratott
döntő győzelmet a császári csapatok felett
az álmosd-diószei csatában.
- 1849. október 6-án ért szomorú véget
az 1848–49-es szabadságharc.
- 1956. október 23-án tört ki a kommunista
parancsuralom elleni szabadságharcunk.

Demeter László 1848-as
kөрképe, Bereck

Október 6. az Aradon kivégzett tizenhárom
honvédtábornok, a Budapesten kivégzett első
magyar miniszterelnök, gróf Batthyány Lajos
és az 1848–49-es szabadságharc sokezer
hősének és mártírjának emléknapja.

Az aradi vértanúk Barabás Miklós litográfiáján:
Knézich Károly, Nagysándor József, Damjanich János, Aulich Lajos, Lahner György, Poeltenberg Ernő, Leiningen-Westerburg Károly, Török Ignác, Vécsey Károly, Kiss Ernő, Schweidel József, Dessewffy Arisztid, Lázár Vilmos

A magyar honvédsereget nem győzték le, de az osztrák császár és az orosz cári hadak túlereje fojtogatta, ezért Görgei Artúr főparancsnok vezetésével 1849. augusztus 13-án Világosnál letették a fegyvert.

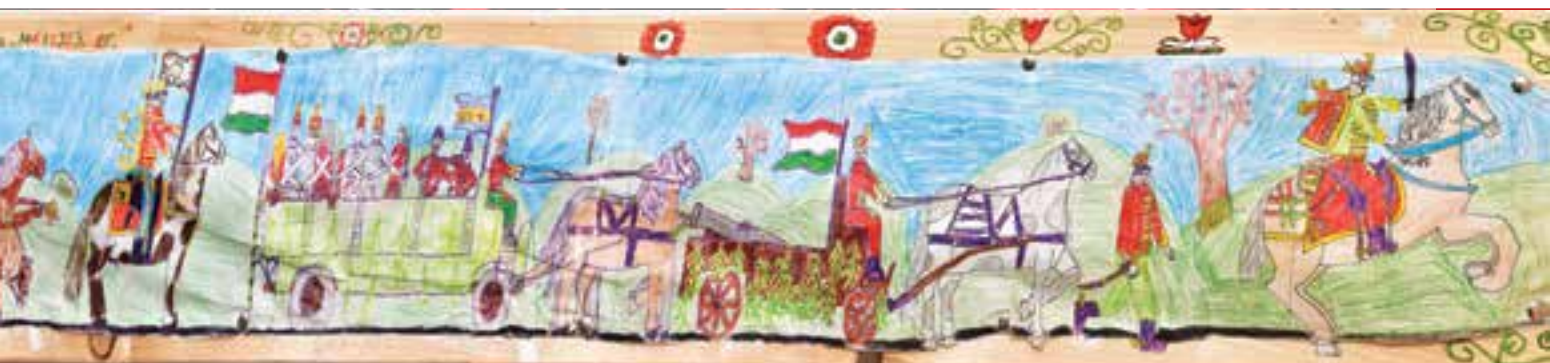
DÖME ZSUZSA

Legyen áldott

A posztóból honvédmentét,
bőrből tokot, rejszen pengét,
vég selyemből honlobogót,
harangokból ágyúgolyót,

hegyek ormán fedezéket,
Kárpátokban menedéket,
tarka rétből – csatatert.
Csatatéren nyughelyeket.

Réten kinek lett nyugalma,
legyen áldott annak hamva!
Hősök nevét, ütközetek
helyét őrizd, emlékezet!

Október 23.

Az 1956-os szabadságharc 60. évfordulója

FALUDY GYÖRGY

1956, te csillag

Részletek

... Feltépett sínek, utcák és fölöttünk
a szabadság liliom-illata...

Ezerhét-százhárom, nyolcszáznegyvennyolc,
és ötvenhat: egyszer minden száz évben
talpra állunk kínzóink ellen. Bármilyen
következik, boldogság, hogy megértem.

Ezerkilenc-százötvenhat, nem emlék,
nem múlt vagy nékem, nem történelem,
de húsom-vérem, lényem egy darabja,
szívem, gerincem – kijöttél velem*...

Ezerkilenc-százötvenhat, te csillag,
oly könnyű volt a nehéz út veled!
Nagyon soká süttöttél ősz hajamra,
ragyogj, ragyogj, ragyogj sírom felett.

* A költő 200 000 magyarral együtt Nyugat-
Európába menekült a szigorú megtorlások elől.

1956. október 23-án a zászlóból kivágták
a gyűlölt kommunista Rákosi-címert.
A lyukas zászló a forradalom jelképe lett.

Másnap, szerdán reggel: por, ágyúszó
és szenvedés; mégis, mikor átvágtam
a Hősök terén, mosolyognom kellett,
mert nem állt szobor többé a csizmában...
(Faludy György)

A forradalmárok ledöntötték
a vérengző szovjet vezér, Sztálin
budapesti szobrát

A magyar nép nem tud szabadság nélkül élni.

Három korábbi szabadságharcunkat az osztrák császári elnyomás, a Habsburgok ellen vívtuk. 1956-ban a kommunista hatalom, a szovjet megszállás ellen tört ki a forradalom.

Akkor még nagyon erős volt a vörös csillaggal jelképezett rémuralom, mindössze tíz éve tipor-ta el Kelet-Európa minden országát. Sok-sok ártatlan embert kivégeztek, tele voltak a börtönök, a gyűjtőtáborok értelmiségivel, nemessel, nagy-, közép- és kisbirtokossal, mindenkivel, aki szellemileg vagy anyagilag gazdagabb volt, mint a hatalomra került üresfejű-szívű-zsebű csőcselék.

1956-ban még tombolt a vörös hatalom, minden nép rettegett és hallgatott, ám a magyarok – elsőként – lázadni merészelték.

A forradalom a debreceni és budapesti egyetemisták tüntetésével kezdődött 1956. október 23-án. Napok alatt az egész magyar nemzetet összefogó, hősi szabadságharccá szélesedett.

A Corvin-közi srácok alig voltak nagyobbak, mint ti, de mint az oroszok küzdöttek: orosz tankokat robbantottak fel, gépfegyver ropogott kezükben. Aki nem vesztette életét harc közben, arra börtön és kivégzés várt.

November 11-ére már a rettenetes túlerő vérbe fojtotta szabadságharcunkat. De a hősök áldozata nem volt hiábavaló. Ma is ragyog fölöttünk, ma is mutatja az utat 1956 csillaga.

A kis szabadságharcos szobra a Corvin-közből

DÖME ZSUZSA

Krumplicukor

Fekete-fehér fényképen áll a képnek közepében ötvenhatban a nagyanyám. Ötéves lehetett talán.

Láncaltapast még sosem látott, mégis tudta, ahogy állt ott tétován a bolttal szemben: tankok jönnek átellenben.

Kalimpáltak a hópelyhek, és a tankra telepedtek. Az utcán néma csönd honolt. „Kimért” cukrot árult a bolt,

s azt gondolta a nagyanyám az utcának a túloldalán, két tank között átosonna krumplicukorért a boltba,

de tankok jöttek, tankra tank. Itt is maradtak. Hantra hant. S lehúzta redőnyét a bolt, ahol a krumplicukor volt.

De tankok jöttek, tankra tank. Itt is maradtak. Hantra hant.

Gábor Áron sírja

Ezernyolcszáznegyvenkilenc július másodikán, mintha fel akarnák falni az egész Székelyföldet, Úzon és Kökös között felordítottak az éhes orosz ágyúk.

Akkor is, mint szokta csata előtt, két kardot kötött fel berecki Gábor Áron, a magyar szabadság félelmet nem ismerő tűzerőnagya.

– Ezt – mutatott a bal oldalán csüngő széles lapúra – az ellenségnek, a jobb oldalt pedig – ütött a keskeny, ívelt tiszt szablyára – annak, aki a csatában gyáván megfutamodik – mondta bizalmasan Nagy Sándornak, a segédtisztjének –, mert ma, főhadnagy úr, véres napunk lesz – avval szürke paripáján elvágtatott.

Ott állt akkor is, mint Isten gyógyító tíz ujja, a hűséges nő, Jusztina, aki még a csa-

tákba is mindig elkísérte szeretett élettársát, de az imádkozáson kívül nem tehetett semmit. Aggodalom markolta össze szívét, mégis reménykedett. Szinte látta, amint Gábor Áron a legkegyetlenebb ágyútűzben is jó lova hátára bújva ütegtől ütegig vágat, és bátorságból példát adva irányítja vitéz tűzéreit, s minden jó találatért lelkesen meg is dicséri drága fiait.

– Brávó! – tört fel az öröm Gábor Áron ajkáról akkor is, ott az Úzon és Kökös közötti csatatéren.

Hirtelen elhallgatott, de lelkesítő szavait nem az orosz ágyúk ugatása nyelte el. Akik a közelében voltak, rémülten ugrottak oda. Mint élettelen tuskó, egy jajszó nélkül bukkott le lováról a magyar szabadságharc viharadara. Egy háromfontos orosz ágyúgolyó valósággal kiszakította melléből a szívét, s mind jöhettek az ápolók: a drága élet örökre vesztve volt.

– Vezérünk holttestét nem hagyjuk itt, azonnal menekítsétek Maksa felé! – adta parancsba Nagy Sándor tűzerőfőhadnagy.

A székely honvédek mint egy Hadistent vitték őrnagyuk csataterről kimenekített testét a kiégett úton Maksa felé.

Mielőtt Maksára értek volna, Eresztevényi Antal vigyázzba vágta magát, és így szólt a kísérek parancsnokához, Demeter Sándorhoz:

– Örök hazára, bajtárs, itt lelhet a nagy halott.

Demeter Sándor költő volt, nemcsak irodavezető altiszt. Felnézett a vidék legendás nevű hegyére, az Óriásra. Tudta, hogy ott fent réges-régen vár állott. Egy óriás lakott abban. Kettőt lépett Bálványosig, hármát meg a rozsnyói várig. Méltó őre lesz e hegy Gábor Áron örök álmának.

Hát fel is szakadt az óriás hegye alatt az eresztevényi kicsi templom kertje, hogy befogadhassa Gábor Áron testét az ölelő

anyaföld. Ajkukon zsoltárral, talpig feketében jöttek az eresztevényi székely édesanyák, és égőpiros virágkoszorúkkal borították be a hősi halott sírját.

Mondják Eresztevényben, hogy a kökösi csata másnapján mérgesen elmorrantotta magát Háromszék örök hírnöke, az Óriás. De akkor nem nagyidő ellen verték félre a még megmenekült harangokat, hanem ellenséget jeleztek. Kozák katonák találtak rá az új sírra; nekivadult lovaikat addig táncoltatták rajta, amíg a földdel egyenlővé nem tették.

A szabadságharc leverésére idevezényelt idegenek így álltak bosszút berecki ágyúöntő Gábor Áron emlékéen, mert amíg élt, már a neve hallatán is reszketni kezdtek, s menekültek lóhalálában, ha megdördültek híres-neves rézágyúi, vagy kivont karddal közéjük vágatott maga a hős tüzérőrnagy.

Fándly Enikő osztályának pompás bélyeggyűjteménye a nagyváradi D. Cantemir Iskolában készült. Ugyanazt meséli el képekben, amit Király Enikő tanítónő szilágyperecseni osztálya szavakkal fejezett ki a saját bélyeggyűjteményén:

Napsugár-falu lakói – hit, hála, csend, szeretet, béke, remény, öröm, jószág.

BALAJTHY FERENC

Derengő- borongó

Derengő őszi reggelen
Felhők mögött alszik a Nap.
Gomolygó köd borong velem,
Míg a szél bele nem harap.

Valahol már a hó szítál,
Tar ágra fűzve ezer gyöngy.
A körben megáll egy kislány,
Szeméből kicsordul a könny.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Táncot jár a falevél

Táncot jár a falevél,
forgatja a fűrgé szél,
felemeli, arrébb rakja,
kettőt jobbra, kettőt balra.
Keringőznek, csárdást járnak,
fárasztó lenne a lábnak,
de a lapi meg sem érzi,
örömét a fűzfa nézi,
s irigykedik, bárcsak őt is
táncba vinnék, és a kóris
kéri, de a fűz nem enged,
kötődik a gyökerekhez.

MOLNÁR KRISZTINA rajza

LÁSZLÓ NOÉMI

Szomorúság

Szomorúság, te makacs,
szorításod csupa vas,
ölelésed csupa szeg,
arcod, karod jéghideg.
Szomorúság, te szelíd,
lassú folyód csupa híd,
árnyas ágad csupa lomb,
szuszogásod lágy doromb.
Szomorúság, te vidám,
fény az álom ágbogán,
ringató és nyugtató,
öblös mélyű éji tó.

KISS LEHEL

Ballada

Tó, tó,
tisztá tó,
üde vize árad.
Hegyi szél,
ragyogó,
lengeti
a fákat.

Víz, víz,
tisztá víz.
Mit rejthet
a mélye?
Álmodik
lenn a nyáj
s a pásztor-
legényke.

Könny, könny,
tisztá könny,
beborít a
bánat,
ha a tó
ringató
mélye
furulyázgat.

CSEH KATALIN

Mondom mondókámat

Mondom mondókámat,
eladom portékámat:
hajnalpírt, alkonypírt,
hársfát, jegenyét és nyírt,
selyemszellőt, fellegpárnát,
nyár illatát, tél zúzmaráját,
tavasz üde zöldjét,
ősz köd-ködmönét...
Mindent, mindent eladok,
s csönd-odúmba lábujjhegyen,
szépen visszavonulok.

SZŐCS MARGIT

A bánat

Teofil, a törpe az avarszőnyeget tanulmányozta. A téli hónapokban doktorátusi dolgozatot készült írni színeiről, mintázataról. Észrevételeit jegyzetelve nem láthatta, hogy a bokrok közül feléje settenkedik egy régóta csavargó, csontra aszott, gazdátlan bánat. Komor árnyék-teste rávetült az avarszőnyegre.

A jövevény se szó, se beszéd, Teofil mellkasába ugrott, felpattant szív-nyergébe, és a dobogás ütemére ringatózni kezdett, akár egy hintalovon. Kockás zakója zsebéből elővette pipáját, rágyújtott, és fekete füstöt eregetett. Kis idő múlva Teofil már alig látott ki a füstfelhőből. El is ment a kedve a további nézelődéstől. Csüggedten botorkált hazafelé.

Terka, a törpefeleség alig ismert férjére.

– Mi történt veled, Teofil? – kérdezte aggódóan.

– Tudja a búbanat – felelte Teofil, és besurrant a szobájába, hogy elkerülje a további beszélgetést.

A bánat pár centit hízott örömeiben.

– Jól beszéltél, édes gazdám. Mostantól leveszem válladról a tudás terhét. Továbbra is hivatkozzál rám nyugodtan. A te dolgod ezentúl az, hogy felhagyj eddigi életeddel, és csak rám figyelj, csak engem láss. Ha-ha-ha – kuncogott elégedetten.

Teofil vacsorázni sem jött ki a szobájából. Mitöbb, másnap reggel már nem is kelt fel. Terka megelégte a várakozást, és benyitott hozzá egy bögre kakukkfűteával.

– Beteg vagy, édes uram? – kérdezte halkán.

– Beteg a búbanat – zsörtölődött Teofil, és a fal felé fordult.

– Nana! Kikérem magamnak! Sohasem voltam ennél egészségesebb – csattant fel a bánat, de azért megszélesedett egy arasszal.

A következő napokban Terka mindent megtett, hogy a férje kedvében járjon. Kedvenc ételeit főzte, még a sok fáradtsággal járó számocatortától sem sajnálta az időt. Lábujjhegyen, tálcán vitte ágyához az ínycsiklandó finomságokat. Az eredmény ugyanaz volt.

– Kell a búbanatnak – hangzott a paplan alól a barátságtalan elutasítás.

A bánat megnyalta mind a tíz ujját a felkínált vacsora után. Ki is hízza azon nyomban gazdája mellkasát.

Így ment ez még egy ideig. Néhány hét múlva Terka női fortéllal próbálkozott:

– Emlékszel, Teofil, egy futó avarszőnyeget ígértél születésnapomra. Eljött az ide-

je. Úgy örülnék, ha megkaphatnám, mire megérkezik az unokánk az ünnepi ebédre. Szépen díszítené a szobát. Kérlek, szedd össze magad.

– Szedi a búbanat – fakadt ki a törpe minden eddiginél nyersebben.

A bánat hejehujázott, Terka sírva fakadt.

Rövidesen megérkezett Tuli egy nagy csokor őszi kikericcsel.

– Isten éltesen, nagymama! Örömkönnyeket hullatsz?

– Jaj, drága unokám, nagyapát siratom, egészen kikezdte a bánat – fakadt ki Terka, és elmesélte a történeteket.

– Ne búsulj, kitalálunk valamit, meglásd. Te csak tálald fel az ünnepi ebédet – vigasztalta Tuli a nagyanyját, majd bekopogott a nagyapjához.

– Szervusz, nagytata. Gyere, üljünk asztalhoz!

– Megy a búbanat – mormogta Teofil félálomban.

– Jó van, nagytata, akkor küldd Búbanat urat magad helyett – egyezett bele Tuli, és nagyanyjával asztalhoz ült.

Teofil széke üresen állt.

Kis idő múlva Tuli úgy tett, mintha vendéget fogadna, jó hangosan beszélt, hogy nagyapja is meghallhassa a másik szobában.

– Isten hozta, Búbanat úr! Micsoda megtiszteltetés, hogy eljött az ünnepi lakomá-

ra. Kérem, üljön az asztalfőre, nagypapa helyére!

Teofil hegyezni kezdte a fülét. Mellkasában a bánat rosszat sejtve lobbant haragra:

– Micsoda szemtelenség, gúnyt űz belőlem ez a kölyök! Megnevelhetnéd az unokádat!

De hamarosan észbe kapott:

– Különben rá se ránts. Ne hallj, ne láss, ne törődj semmi mással, csak velem.

Teofil azonban egyre jobban fűlet, és azon kapta magát, hogy elindul a konyha felé.

– Mi folyik itt? – lépett a konyhába csíkos pizsamájában.

– Születésnapot ülünk egy kedves vendég, Búbanat úr társaságában, aki téged képvisel – folytatta Tuli a játékot.

Az öreg törpe a székéhez ment, és asztalhoz ült. Szótlanul, jó étvággal evett minden fogásból. A torta után már a repülő avarszőnyeg tervéről mesélt az unokájának.

A bánat teljesen maga alatt volt. Dühösen szívta pipáját, és türelmetlenül dörömbölt Teofil mellkasán. De mindhiába: már senki sem figyelt rá. Nem volt mit tennie, elindult új gazdát keresni.

Ha egyszer útjába kerülnél, és rád akarna telepedni, csak annyit mondj neki, hogy meghívod a születésnapodra. Biztos lehetsz benne: hanyatt-homlok elmenekül.

A királykisasszony kösöntyűje

Hol, hol nem, valahol a Barcaságban élt egyszer egy szegény ember. Ennek a szegény embernek volt hét fia. Ritkán jutott finom falat az asztalra, de ami volt, azt mindig testvériesen megosztották. A legidősebb Pürkerek volt, a legkisebb Zajzon, köztük sorban: Bács, Hosszú, Csernát, Türkös és Tatrang.

Történt, hogy egy napon a királyságba betört egy hatalmas hétfejű sárkány. Magával vitt sok-sok aranyat, köztük a királykisasszony csodaszép kösöntyűjét*. E naptól fogva a királykisasszony nem mosolygott többé. Csak sírt, kesergett, hogy nincs már cifra bogláros öve, mely hámos rokolyáját* leszorítsa, sem ékkövekkel megrakott kösöntyűje, mely mellét ékesítse.

A király kihirdette ország-világ előtt, hogy annak adja lányát s fele királyságát, aki visszaszerzi a kincseket. Jöttek a hercegek, grófok, bárók, vitézek, és amikor ők

mind kudarcot vallottak, maradtak a szegény legények. Jöttek azok is szép számmal.

A szegény ember legidősebb fia, Pürkerek is elhatározta, hogy szerencsét próbál. Elbúcsúzott apjától, testvéreitől, s nekiindult a sárkány birodalmának. Telt-múlt az idő, de híret sem lehetett hallani. Elindult a szegény ember következő fia, hogy megkeresse Pürkerecet, de ugyanúgy járt ő is, majd így a többi testvér is sorban.

Zajzon maradt legutoljára. Apja hiába kérlete, tartóztatta, Zajzon is menni készült. Hátára vette iját, s elbúcsúzott apjától. A Nagykőhavason túl járt, mikor rátalált a sárkány várára. Épp egy legény igyekezett bé a várba. Megbújt Zajzon, s figyelt. Látja, hogy amint a legény a lépcsőre teszi lábát, a vár tetején lévő érckakas fülsiketítő hangon kukorékolni kezd. A sárkány nyomban ott termett, s békebelezte a legényt.

– No, te kakas – mérgeződött Zajzon –, de kukorékolós kedved van!

Ojsztán* mikor újra lecsendesült a táj, Zajzon halkán megközelítette a várat. Íját megfeszítette, s nyílve szőjével az érc-kakast úgy eltalálta, hogy az retentő sebesen forogni kezdett, de egy hang nem sok, annyi sem jött ki a torkán. Felszaladt Zajzon kilencvenkilenc lépcsőn, átfutott kilencvenkilenc szobán, mígnem a századikban megtalálta a temérdek kincsen alvó sárkányt. Ám ecceriben mind a tizennégy szeme felpattant. Már tátotta volna a száját, amikor Zajzon szélesebben kiröpített hét nyílve szőt, és összezárta velük a hét sárkányszáját.

A sárkány csapkodott, csak úgy tódult ki a füst az orrlyukain. Zajzon ekkor kikapott egy szép fényes kardot a kincsek közül, s mire megállt a vár tetején a kakas pörgése, s kukorékolásba kezdett, a sárkánynak mind a hét feje a földön hevert. Zajzon kiszabadította a sárkány gyomrából a testvéreit és az összes pórul járt vitézt.

Övé lett, ahogy a király ígérte, az újra nevető királykisasszony és a fele királyság.

A lakadalma után mind a hat testvérének adott egy-egy falut, ahol pedig ő telepedett le, azt ma is Zajzonnak nevezik.

Ne felejtsetek: Hétfaluba menjen bárki, ki kösöntyűt akar látni!

kösöntyű: drágakövekkel díszített, kör alakú ezüstlap, melyet melltűként vagy övcsatként viseltek;
hámos rokolya: válltól bokáig érő, egybe szabott ruhadarab, melyet övvel szorítottak le;
ojsztán: aztán

Hétfalu Brassótól keletre, a Kárpát-könyökben fekvő hét falu közös neve. A hétfalusi csángók a XI. században ide települt határőr székelyek leszármazottai. Nevük a többféle veszedelmet más-más harangszóval jelző, csak általuk ismert, apáról fiúra öröklődő csángatás (csengetés) szokását idézi. Híven őrzik hagyományukat: napköszöntő, beavató férfi körtáncukat, a boricát, a viasszal írt tojások ősi mintakincsét, a honfoglalás kori hámos rokolyát, a bogláros, csatos övet, a kösöntyűt. Ezekről és a hét falu nevééről szól októberi mesénk.

GYŐZTES CSATÁINK • HŐSÖK, VITÉZEK! SZKÍTÁK ÉS PÁRTUSOK

Nagyon régen történt, amiről most mesélek, kicsi vitézeim! Figyeljete, mert édesanyátok főztjétől a termet, az én mesémtől a lélek lesz sudárabb.

Aki fél tőlünk, az próbál kicsinyíteni – írtam szeptemberben. Európa már a honvisszafoglalás óta mindent megtett, hogy feledtesse a magyarokkal, honnan származnak, kihez tartoznak. Hiába ütötték át a magyar nyílveszők a német páncélok sisakrostélyát, hiába reszketett Európa

Bulcsu könnyűlovasságától, néhány száz év múlva már elhitették a világgal és sajnos a magyarokkal is, hogy nem a belső-ázsiai lovas népek, hanem az északi halász-vadász finnugorok a rokonaink. (Biztosan a csónakban gyakorolták a lovasíjászatot.)

De a népmondákból, a középkori krónikákból, a keleti történelmi forrásokból nem tudták kitörölni a sumér, szkíta, pártus, hun, avar, magyar rokonságot. Az indiai szent könyv, a Vishnu Purana így ír: *Elsőnek Nimród népe tér magához, utána a többi.*

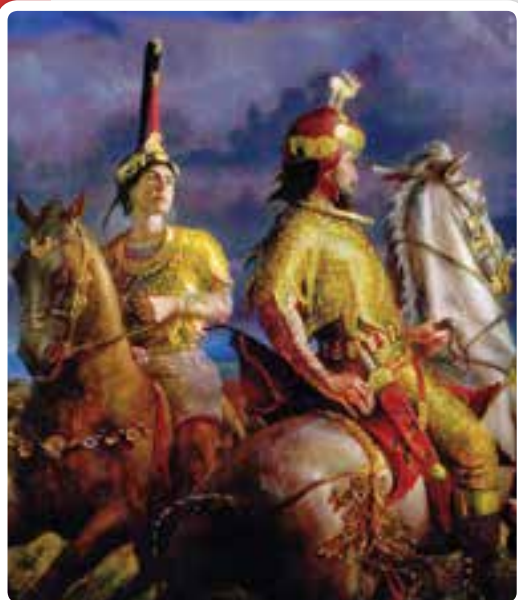
Nimród népe, a sumér sokezer éves virágzás után hanyatlani kezdett. Egy részük a Kaukázus irányába vándorolt, és a szkítákkal keveredett. Szkíta őseinket mi szittyának hívjuk. Hatalmas és gazdag birodalmukból sok-sok aranyelet került elő, amelyek gazdagságukról, fejlett kultúrájukról, ötvösművészetükről mesélnek.

Bonfini, Mátyás király történetírója Justinus nyomán így jellemzi a szkítákat: *A fáradalmakhoz, háborúkhöz hozzáedzett nemzet, testi erejük mérhetetlen. Nem ismerik a fősvenységet, a nagyravágyást, a legyőzöttektől semmit sem kívánnak a dicsőségen kívül. Az igazság náluk nem törvényekbe van írva, hanem a jellemükbe oltva.*

Minden történetíró kiemeli a híres szkíta erkölcsöt: az igazságszeretetet, a mértékletességet, a családi hűséget. Homérosz a szkítákat a legigazságosabb embereknek tartja.

Bölcs szelídségük megtévesztette a gőgös perzsa királyt, II. Kurust (latinosan: Cyrus): könnyű prédának hitte Szkítiát, hiszen ott éppen egy asszony, Tomori királynő uralkodott akkoriban. Kr. e. 530-ban a perzsák megtámadták Szkítiát. Vesztükre Tomori királynő hadai tönkrementek Kurus seregét. Homérosz szerint 330 000 holttest hevert a harctéren, köztük maga a király is.

I. Dáriusz még II. Kurusnál is hatalmasabb perzsa király volt. Neve a gazdagsággal, a kincsekkel forrt össze. Persze, hogy fájt a foga a szkíták aranyára is. Nem tanult Kurus vereségéből, és Kr. e. 513-ban megtámadta Szkítiát. Mivel a Kaukázus hegysorosain nem

tudott átkelni, hajóhidat építtetett a Boszporusz-szoroson át. Szövetkezett a görögökkel, így serege 800 000 főre rúgott. Mindhiába. A szitytyák a ránk oly jellemző sztyeppei harcmóddal menekülést színeltek, bennebb és bennebb csalogatták az ellenséget, majd hirtelen szembefordulva támadtak. Körülportyázták a hatalmas sereget, mindig a legváratlanabb helyen és pillanatban ütöttek rajta. A kutakat betömték, takarmányt, élelmet sehol sem hagytak. Dáriusz őrjöngött: dicsőséges hadjárata kínos és reménytelen macska-egér játékká torzult, csak hogy a behemót macska folyton hoppon maradt. Komoly össze-
csapásra sor sem kerülhetett, mégis 80 000 katonát vesztett. Végül vezérhez méltatlan módon, azzal a hazugsággal, hogy támadásra készül, és később visszatér, cserben hagyta sebesültjeit, betegeit, és gyáván megfutamodott. Sőt, mivel a szkíták a nyomukban voltak, a hajóhidat már azelőtt szétbontatta, mielőtt egész serege átért volna.

Nagy Sándor makedón (ógörög) király hódító-rabló hadjárataival hatalmas birodalmat kaparintott meg, ám a szkítákon az ő ereje is megtört. A szkítákat soha, senki nem tudta leigázni.

A belőlük kiszakadt nép, a pártusok is virágzó birodalmat alapítottak, és tartottak fenn Kr. e. 250 és Kr. u. 226 között. Országuk a Római Birodalommal volt határos. Crassus, római helytartó Kr. e. 53-ban hatalmas sereggel tört be Parthiába. Az ütközet Carrhae (sumér neve Harran) mellett volt. Suren, pártus vezér bekerítette, és legyőzte a verhetetlennek hitt római légiókat. Maga Crassus és fia is odaveszett.

A népek leigázására, kifosztására épült Római Birodalom legnagyobb vereségét szenvedte el a pártusoktól. Közel ötszáz év múlva szintén a mi őseink, Atilla hunjai kényszerítették térdre a római császár hadait.

Zsigmond Emese

Kit ábrázol a szkíta aranszobor?

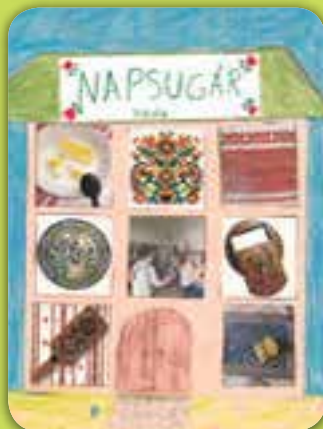
Szerintetek miért szent állatuk a szkítáknak a szarvas?

Júniusi megfejtések: Csizmás kandúr. Nagy hidegben a fagyott hó csikorgott a csizma talpa alatt. Egy kaptafára húzták: egyforma. Tudja, hol szorít a csizma: tudja mi a gond, a baj. Csizmadia maradjon a kaptafánál: mindenki csinálja azt, amihez ért. Az énekbeli csizma tulajdonosa Virág János, lakhelye Kolozsvár, foglalkozása mészáros. **Nyertesek:** Gyerő Salamon, Kolozsvár; Nagy Alpár, Barót; a makfalvi III. osztály.

Kézdivásárhely,
Molnár Józsiás Iskola,
Barta Enikő és Lukács
Tünde osztálya

Szalmárnémeti,
Kölcsey Ferenc
Líceum,
Szőke Réka
osztálya

Kend, Bartha
Orsolya Kinga
osztálya

Sarmaság,
Kocsis Gabriella
osztálya

Kézdiszent-
kereszt,
Gábor Judit
osztálya

Lövete,
Egyed Tünde
osztálya

Szilágycseh,
Szabó Gyöngyi
osztálya

Kápolnásfalu,
Péter Krisztina
osztálya

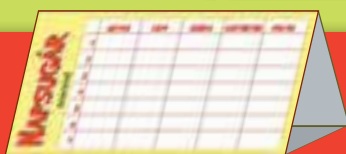
Csikszereda,
József Attila
Iskola, Cseh Enikő
és Kiss Benedek
osztálya

Csikszereda,
Petőfi Sándor Iskola,
Török Mária osztálya

Csíkkozmás, Maiorán Emese osztálya

Várj, amíg kialakul a végleges
órarended, csak akkor készítsd el
a Napsugár októberi ajándékát,
a tanévnaptares asztali órarendet.
Írd be az óráidat, vágd ki a lapot, hajtogass hasábot belőle,
majd rögzítsd a megragasztózott pánt segítségével. Minden
oldala hasznos és mutatós.

Vidám tanévet kívánunk!

H		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Sz		7	14	21	28
Cs	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	

H	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	
Cs	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
Sz	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30

H	7	14	21	28
K	8	15	22	29
Sz	2	9	16	23
Cs	3	10	17	24
P	4	11	18	25
Sz	5	12	19	26
V	6	13	20	27

H	5	12	19	26
K	6	13	20	27
Sz	7	14	21	28
Cs 1	8	15	22	29
P 2	9	16	23	30
Sz 3	10	17	24	31
V 4	11	18	25	

H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
V	8	15	22	29	

NAPSUGÁR

tanévnaplár
a 2016–2017-es tanévre

H		6	13	20	27
K		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	
Cs	2	9	16	23	
P	3	10	17	24	
Sz	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	

H		6	13	20	27
K		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	29
Cs	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	

H	3	10	17	24
K	4	11	18	25
Sz	5	12	19	26
Cs	6	13	20	27
P	7	14	21	28
Sz	1	8	15	22
V	2	9	16	23
				30

H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	

H	5	12	19	26
K	6	13	20	27
Sz	7	14	21	28
Cs	1	8	15	22
P	2	9	16	23
Sz	3	10	17	24
V	4	11	18	25

NAPSUGÁR

órarend

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

Itt ragasztózd meg.

Az élet iskolája

Véssétek az eszetekbe, ők nem pajtások, hanem csókapusztítók!

Kisköpé

Milyen csoportos játékokban szerettek részt venni, és mire tanítanak, nevelnek ezek?

Júniusi megfejtések: Hans Christian Andersen: A rút kiskacsa. Nyertesek: Bagoly Andrea, Kovászna; Bende Júlia, Gyergyószentmiklós.

Havonta
3 díjat!

Sosincs túl korán elkezdni a tanulást. A szabad természetben az alighogy világra jött kicsinyekre ezer veszély leselkedik, létfontosságú tehát, hogy már életük kezdeti szakaszában megtanulják, ki az ellenségük, kitől kell tartaniuk. Ebben a periódusban közvetlen kapcsolatban állnak családtagjaikkal: szülőkkel, testvérekkel, akiknek viselkedését utánozzák, jelzéseikre azonnal reagálnak.

Konrad Lorenz említi, hogy **a csókafióka nem tudja ösztönösen, hogy ki az ellensége**. Erre az öreg csókák tanítják meg. Az engedetlen embergyerekek példát vehetnének arról, hogy a kiscsókák milyen komolyan veszik szüleik intelmeit. A szülők állandóan szemmel tartják fiókáikat, akik nem távolodnak el túl messzire a biztonságot jelentő családtól. Ha felbukkan egy veszélyes élőlény, az öreg csóka figyelmeztető gurrogása örökre az ifjonc emlékezetébe vési az ellenség képét. Ha a fióka legközelebb megpillantja ezt az állatot, azonnal elmenekül. Mivel a csókának mind a látása, mind az emlékezőképessége kitűnő, a rókának, nyestnek, kóbor macskának kevés esélye van arra, hogy a szülői „kiképzésben” részesült csókafiat elkapja.

A nyári lúd fiókái ösztönösen megérzik ugyan, hogy a „vörösesbarna, lompos farkú, lopakodó alak gyanús”, de a nyakukat előre nyújtó öregek gágogása tudássá erősíti az ösztönt.

A játék is tanulás. Játék közben – próbálkozások és tévedések árán – az állat új ismereteket szerez, mozgásformákat, viselkedésmódot sajátít el. Később az élete függhet ezektől.

A fonalgombolyaggal játszadozó kiscica voltaképpen az egérfogás fortélyait gyakorolja.

A kotorék előtt hancúrozó rókakölykök lesből megrohanják, és földre teperik egymást. Így gyakorolják a zsákmány becserkészésének, lerohanásának és elejtésének mozzanatait.

Csak a legmagasabb fejlettségi fokon álló gerincesek: az emlősök és a madarak játszanak. Az emlősök között a játék széleskörűen elterjedt, a madaraknál csak ritkán és a legértelmesebb varjúfélék körében fordul elő. Ennek oka, hogy a madarak fejlődése gyorsabb, fiókaik sokkal rövidebb ideig tart, mint az emlősök kölykeinél.

Egyes állatfajoknál sajátos jelzések alakultak ki, amelyek tudtul adják társaiknak, hogy most játékról van szó és nem komoly összetűzésről. A félreértések elkerülését szolgálja a játékos magatartás. Az úgynevezett „játékos pofa” a majmoknál és egyes ragadozóknál, annak kifejezése, hogy a harapdálás csak játék. Néha sajátos hangjelek élénkítik a játékot.

A játék rendszerint a fiatal nemzedék sajátja, ám kivételes módon, különösen a világ felé nyitott, könnyen alkalmazkodó fajoknál a játékos kedv és főleg a kíváncsiság felnőtt korban is megmarad. Ilyenek a majmok, egyes ragadozók és a delfinek.

BITAY ÉVA

Behúzott karommal a pofon is csak játék

Mit gondol...

a medve? A legréfásabb ötleteket közöljük.

Az ember egy kicsit ügyetlen, de játszani jó vele

MIT GONDOL A KUTYA?

A májusi képünkhöz érkezett ötletekből:

- A bölcsek azt mondják: az vagy, amit megeszel.
- Ne etessetek táppal, nem vagyok tápos.
- Mi ez? Olyan íze van, mint a romlott macskának.
- Megegyem, vagy eldugjam? Ha eldugom, a gazdim megtalálja, és megeszi.
- Csitt! Ez tiltott csemege, mert szuvasodik tőle a fogam.
- Legközelebb a kutyatálamba tegyéték, mert így olyan, mint a róka és a daru vendégsége.
- Egyik szemem sír, a másik nevet, vagy inkább egyik szemem fehér, a másik barna.
- Ezt megszereztem, de mi lesz, ha rajtakapnak?

Berei Andrea, Balog-Pál Hanna, Csíkszereda; Abrán Attila, Nagy Boróka, Ivó; Babos Boróka, Deák Katalin, Hozó Petra Rebeka, Văduva-Kémenes Eszter, Gyergyószentmiklós

1

2

3

4

Kvak és a rigócsalád

Lakik a kertemben már jó pár éve egy rigópár. Még sosem láttam ilyen szorgos, az embert elfogadó, kedves rigócsaládot. Legyen zord idő vagy tikkasztó hőség, reményt adó énekük mindig felvidít.

A trillázó füttymester, rigópapa tollazata fekete (1), rigómama ruhája világosabb, szürkésbarnás, a begyén világos foltokkal (2). Csésze alakú fészkeket (3) tüskés bokrokba, magas fák ágviláiba gallyakból, fűből építik, sárral tapasztják.

Rigómama 14 napon át csücsül a zöld, rozsdapöttyös tojásokon. Közben rigópapa a közeli bokron őrködik, és éles „szííí” hanggal jelzi, ha macska vagy más tojásfosztogató közeleg. Igazi hős: a veszélyt élete kockáztatásával is igyekszik elhárítani.

A költés után nehéz munka vár a rigópárra: felváltva hordják a csivitelő, pöttyös kis pelyheseknek (4) az élelmet. Először gilisztát, pókot (5), majd ha nagyobbacsák, akkor gyümölcsöt is.

Kéthetes korukban a kicsik kiugrálnak a fészkekből, és a földön szaladgálva próbálnak megbújni a bokrokban. Nemsokára szárnyukat is próbálgatni kezdik. A szülők még két héten át gondoskodnak róluk, majd az ifjúság búcsút intve tovaszáll.

A rigópár egy évben kétszer költ. Egész évben szorgosan dolgoznak, és megosztják a munkát.

Minket már megszoktak, nem repülnek el, ha a kertben vagyunk, sőt a kicsiknek sem jelzik éles szííí-hangon, hogy közeledünk.

Rajzold vagy fényképezd le kedvenc madaradat, növényedet, és mutasd meg nekem is.

BREKKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

5

Holtukig hűek
egymáshoz.

Török Fruzsina,
Marosvásárhely

Huszár Mátyás,
Sepsiszentgyörgy

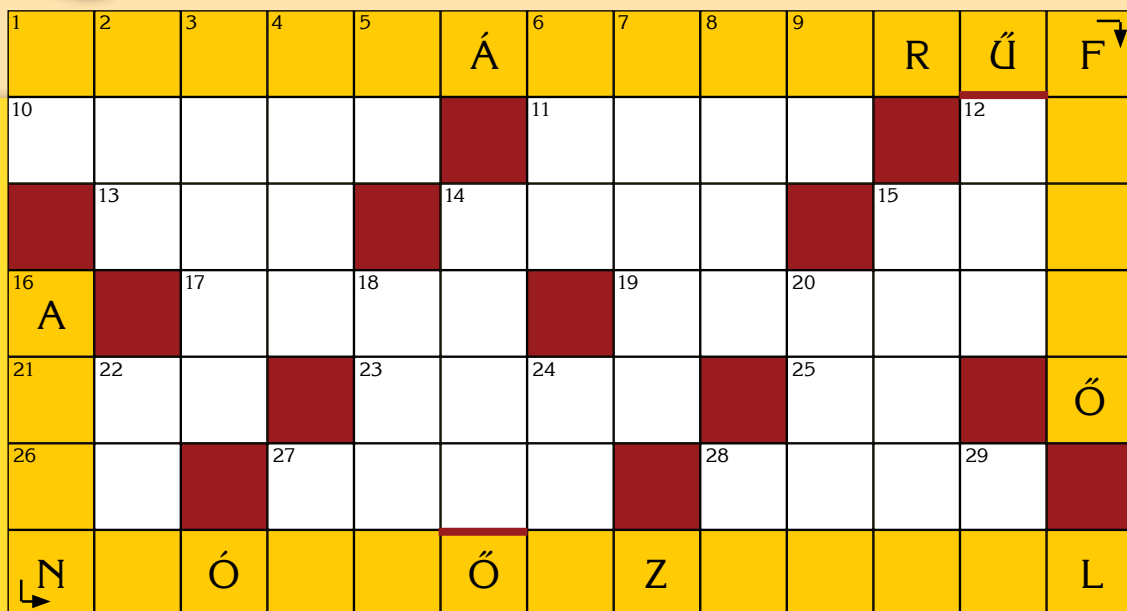
Nagy Irisz,
Szinerváralja

Rejtvénypályázat

Kisöccsétől, szeptembertől / búcsút vesz, és útra kél – Zelk Zoltán versének folytatását a rejtvény megfejtésében olvashatod. Ezt a két verssort küldd el a szerkesztőség címére, amennyiben az öt szerencsés nyertes között szeretnél lenni.

A Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része
10. Újrakörmölő
11. Gondoz
12. Répás Endre névjegye
13. Női név
14. ARID
15. Angol olaj
17. Becézett Etelka
19. Rovar testrésze
21. Seben képződik
23. Rázárta páratlan betűi
25. Káosz belseje!
26. Irsai János névjegye
27. Billeg, nem áll biztosan
28. Becézett Orsolya

FÜGGŐLEGES

1. Régi köszönésforma
2. Becézett Attila
3. Komor, zord
4. Okmány
5. Olasz folyó (PÓ)
6. Lép, megy
7. Füstöt eregető szer-
szám, névelővel
8. Sodorni kezd!
9. A végén dűl!
12. Folyó spanyol neve
14. ASZO
15. Félig európai, félig
ázsiai nép
16. A megfejtés 2. része
18. Szavazatgyűjtő láda
20. Partner, barát
22. Kezéből a földre enged

Szikszai Natália,
Lövete

24. Rögös mássalhangzói
27. IJ
28. Orbán Irén névjegye
29. Kiér a közepén!

Nyertések

A júniusi rejtvenypályázat megfejtése: Érik a meggy már, / se-
haj, nyár van. Nyertések: Bencze Krisztina, Székelyudvarhely;

Farkas Róbert Levente, Radnót; Nagy Helga, Márkod; Nagy Eleonóra Gabriella, Szász-
nyíres; Sajter Klaus, Csikpálfalva.

Találd ki!

1

Kösd össze a pontokat a számozás sorrendjében.

...
– Drágám – szól a feleségéhez a tenyérjós –, add csak a tenyeredet, szeretnék olvasgatni egy kicsit elalvás előtt.

...
– Doktor úr, tudna valami mozgást javasolni, amitől lefogok?

– Persze. Forgassa a fejét jobbról balra, majd balról jobbra többször egymás után.

– Rendben. És mikor végezem ezt a gyakorlatot?

– Valahányszor édességgel kínálják.

...
– Ha meleged van, mássz fel a létrára. Ott csak 19 fok van.

...
– Mit rág a kannibál ebéd után?
– Cukormentes Norbit.

...
– Mit csinál a tolvaj, ha nyaralni megy?

– Lopja a napot.

...
Lánykérés kannibál módra:

– Gyere hozzám eleségül.

...
– Tudod, az a baj a világgal, hogy a buták mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.

– Vajon így van?

– Természetesen!

...
– Mit csinál az unatkozó hadvezér?

– Elfoglalja magát.

...
– Melyik gömbnek van sarka?
– A földgömbnek.

...
– Miért állsz ki mindig az erkélyre, valahányszor énekel a nővéred?

– Nehogy azt higgyék a szomszédok, hogy én húzom a haját.

...

2

Színezz szürkére minden olyan formát, amiben 1 pontot találsz, zöldre a 2 pontokat, kékre pedig a 3 pöttyel rendelkezőket.

Mi bukkan elő a kusza vonalak közül?

3

Keresd meg a két kép közti hét apró eltérést!

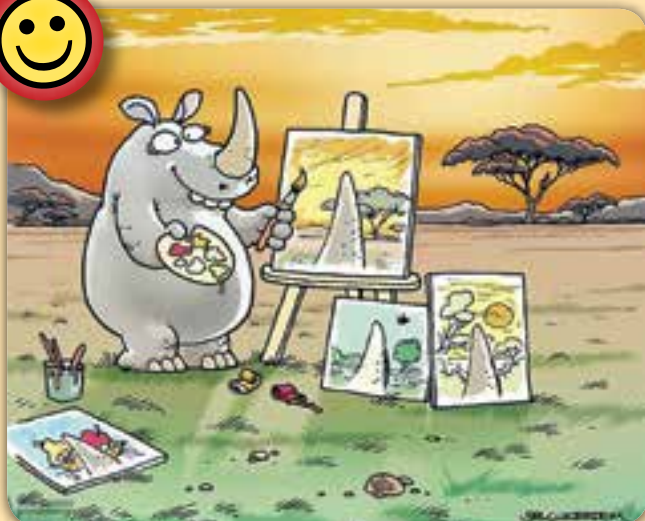

4

Húzd ki a betűhálóból (vízszintesen, függőlegesen, átlósan bármilyen irányban olvasva) az alábbi hangszerneveket. A megmaradt 6 betűből egy újabb hangszer nevét olvashatod ki.

CITERA, CSELLÓ, DOB, FAGOTT,
GITÁR, HÁRFA, HEGEDŰ, KÜRT,
TROMBITA, ZONGORA

C	I	T	E	R	A	T
F	H	Á	R	F	A	R
A	E	F	K	D	Ó	O
G	G	Ú	Ü	O	L	M
O	E	I	R	B	L	B
T	D	V	T	O	E	I
T	Ú	L	A	Á	CS	T
Z	O	N	G	O	R	A

Megy a hegedű az utcán.
Találkozik a tokkal.

- Szevasz, hegedű!
- Szevasztok!

Szeptemberi megfejtések

1.

2.

3	2	4	1
1	4	2	3
4	3	1	2
2	1	3	4

3. A 2-es felesleges.
4. Ne olyan gyorsan, szédülök!

Szólj, szám!

1. Gyűjtsétek össze a **katona** rokon értelmű szavait.

2. Sokat tud az én kezem... De még többet a magyar nyelv. Foglaltjátok rövid mondatokba a **kéz** tőből alkotott szavakat: **kezel, lekezel, kikezel, elkezel, félrekezel, kezeskedik, kezet fog, kézfogó.**

3. Keressétek a gyökerét, és minden világos lesz. Miből „kovácsolták” őseink a **fokos**, a **szablya** és a **kard** szavunkat? Ha megtaláltátok a három szótövet, magyarázzátok is meg az összefüggést a tő és a keletkezett szó között.

szó-móka

Miért mondom, hogy botorkál, gyalogol, vagy kódorog, s a sétáló szerelmes pár miért éppen andalog? A vaddisznó, hogyha rohan, nem üget, de csörtet, és bár alakra majdnem olyan, miért más a törtetés?

(Gyimóthy Gábor: Nyelvlecke)

A NEGYEDIKES CSAPATOK

Szólj, szám! pontszámuk alapján jutnak be a KAV országos döntőjébe. Szeptembertől márciusig minden feladat megfejtését küldjétek be közösen, összesítve, a csapat vagy az osztály nevében.

MASZAT MŰVÉSZ és a NÉZŐPONT

A térnek, amiben létezünk, amiben járhatunk iránya van: le és fel, előre és hátra, jobbra és balra. Több oldalról lehatárolt, körbeveszi a szemlélőt, és meghatározó eleme lehet a fény. Vannak nyílt és zárt terek. Biztosan tapasztaltátok, hogy más érzéseket kelt egy szoba, egy osztályterem, és más az iskolaudvar, egy erdei ösvény vagy tisztás térhatása.

A mélység, a tér ábrázolása mindig érdekes kihívás volt a művészek számára. A reneszánsz óta kísérleteznek a festők a perspektivikus ábrázolással, de a XVII. század barokk művészete fejlesztette tökélyre a festészeti eszközökkel való térbeli illúziókeltést.

A perspektíva tehát a térbeliség érzetét keltő ábrázolásmód egy sík felületen. A szemlélőhöz közelebbi tárgyak nagyobbak, a távolabbiak kisebbnek hatnak. Az előtérben levő tárgyak melegebb, a háttérben levők hidegebb színűnek látszanak. Előbbiek erősebb, utóbbiak halványabb árnyalatúak.

A trompe-l'oeil (ejtsd: tromplőj) franciául szemet becsapó festészetet jelent. A „csalóka látszat”-technikát a mai művészek is alkalmazzák: az aszfaltrajzok sokszor tökéletes térbeli illúziót keltenek.

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Képzeljétek magatokat
teknősnek, hangyának – hogyan
látnátok így a teret?

Hát pillangóként, madárként hogyan
ábrázolnátok a tájat?

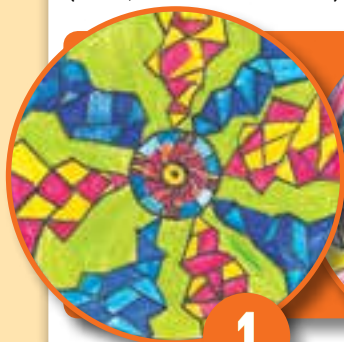
Havonta
3 díjat!

Andrea Mantegna XV. századi olasz festő, a térérzékelés, a perspektíva mestere, a reneszánsz kiemelkedő művészegyénisége. Freskóján a kupola „megnyílik” az ég felé. A *Halott Krisztus siratása* című festménye is a térhatás remeke.

Aszfaltrajz: egy nézőpontból
tökéletes a térhatás.

1

2

3

Levelező

Ősszel érik, babám... Persze, a fekete szőlő is ősszel érik, kóstolgassátok bőven, hisz erőt, tüzet csomagol izmotokba, lelketekbe a téli hónapokra. De ősszel érik egész évi munkánk gyümölcse is: január óta a Napsugár oldalaira elültetett gondolatokból csodaszép levelek, rajzok, fényképek hajtottak ki. Köszönjük, hogy elküldtétek nekünk. Igyekszünk minél többet közölni belőlük.

Szinérváralja,
Asztalos Ilona
osztálya

Aranyosgyéres,
Kerekes Laura
osztálya

HARMADIKOSOK, FIGYELEM!

Nevezetek be a VII. Napsugár Öttusa Bajnokságra, amelynek lelke a mozgás, a játék és a csapatszellem. Ötféle küzdelemben kell összemérnetek erőtetek: ügyességi akadálypálya, célba dobás, helyből távolugrás, egyensúlyozás, váltófutás. Ezeket gyakoroljátok minél többet. Válasszátok ki magatok közül a négy legügyesebbet. Küzdjétek végig az iskolai, a körzeti, a megyei versenyt, hogy ti képviseljétek megyéteket az országos döntőn **Szováton, 2017. június 10-én.**

A benevezési határidő **2017. január 31-e**, a Napsugár szerkesztőségében: naps.sziv@napsugar.ro, 0264-418001.

• A marosvásárhelyi T. Vladimirescu Iskola szüreti bálján a székelyruhás tanító nénik, **Orbán Márta, Vizeli Erika, Gábor Lizetta, Pázsint Györgyi, Czirják Izabella, Török Gyöngyi** és a néptáncoktatók felejthetetlen élményt szereztek a gyermekeknek és a meghatottan ünneplő szülőknek.

• A tavalyi szilágysomlyói szüreti bálon **Szodori Melinda tanító néni** osztálya mulattatta a népes vendégsereget. A kapa és a bor csak játék volt, a vidámság, az ének, a tánc és a hatalmas taps – igazi.

- **Kőrösi Mária tanítónő** népviseletben ropja a táncot a **szalárdi** Pitypang Néptáncsoport gyermekeivel. Tanítványait sokféle hagyományőrző tevékenységbe bevonja, hogy minél gazdagabb szellemi-lelki útravalóval tartsz nyálja fel őket.

- Milyen gazdag **Segesvár** múltja és jelene! **Dragomirescu Viola tanító néni** mindenhová bekukkint kisdíákjaival, hiszen egyszer majd nekik kell vigyázniuk az Óratoronyra, a bástyákra, folytatniuk az ötvösművész, a rádióriporter, a keramikus, a könyvtáros, a sporttanár munkáját.

- A **székelyudvarhelyi** Benedek Elek Pedagógiai Líceum bagolyfiókái, **Brustur Annamária** és **Kapusi Emese tanítványai** baglyot formáztak a Napsugár-bélyegekből. *Mindig meglepetést, örömet szerez a Napsugár, a számunkra írt kedves sorok, a keresztretjevények – üzenték.*

- Bagolyszárnyon repültek szerkesztőségünkbe **Pünkösti Ildikó tanító néni** negyedikeseinek bélyegei is a **zilahi** Református Wesselényi Kollégiumból, hiszen a Napsugár is sokat segített nekik okosodni.

- Köszönetet mondunk a sok szép pillanatért, amit a Napsugár böngészése szerzett nekünk. A bélyegekből a **nagybányai** Szent István tornyot „építettük fel” – írták **Iloc Judit tanító néni** kisdíákjai a N. Iorga Iskolából.

ARANY ŐSZ

A nap már bágyadt,
de ti – hál' Istennek – élénkebbek vagytok,
mint valaha! Tavaly októberben oly sok őszi kézimunkát
küldtetek, hogy csak egy kis töredéke fér be a Napsugárba.
Lássuk csak, kevés szöveggel, sok képpel hány
ötletet sikerül beszuszukálnunk erre
a két oldalra.

Csedő Magdolna, Csíkszentgyörgy

Poenar-Nagy Csilla Zsuzsánna tanítványai
a zilahi Református Wesselényi Kollégiumból

Mátis Ilonka
mocsolyai
tanítványai

Szilágyi-Székely
Melinda
magyarlapádi
osztálya

Bartha Orsolya
Réka kendi
kisdiákjai

Cseh Enikő és Kiss
Benedek osztálya
a csíkszeredai József
Attila Iskolából

Galaczi Olga kisdíákjai a
sepsiszentgyörgyi Mikes
Kelemen Líceumból

Blatniczki Cecília osztálya
a szatmárnémeti A. Popp
Művészeti Líceumból

Fülöp Annamária
kovásznai
tanítványai

Séra Tünde maros-
szentgyörgyi diákjai

Molnár Hajnal osztálya a marosvásárhelyi
Dr. Bernády György Iskolából

Szodorai Melinda
szilágysomlyói
kisdíákjai

Irkafirka

Az őszi a parkban jár,
az égen bágyadt napsugár.
Anna a parkban sétál,
kezében a friss Napsugár.
Leül a padra, olvas már.
Friss Napsugarán megcsillan
az őszi, bágyadt napsugár.

**Kiss Erzsébet tanító néni
osztálya, Szováta**

Ősszel esik a sok eső,
A fák elsárgulnak.
Iskola tárja kapuit,
Várva gyerekek hadait.

A gyermekek vidámak,
Dolgoznak és írogatnak.
Az udvaron játszanak,
Vidáman rohangálnak.

Hogyha megszólal a csengő,
Boldogan bemennek.
A tudásnak nagy fájáról
Vígán csemegéznek.

**Sabău Krisztina Viktória,
Kémer**

Hűvös, ködös reggelek,
Megjöttek a hidegek.
Gólya, fecske elrepül,
Hideg elől menekül.
Lehullnak a levelek,
Én meg jókat nevetek.

**Csősz Andrea Gabriella,
Marosvásárhely**

Itt van az őszi,
elment a nyár,
ennek nem örül
se ember, se madár.
A levelek elszáradnak,
s szomorú lesz a táj.
Visszavárunk téged,
kedves nyár!

**Király Kristóf,
Gyergyószentmiklós**

Lehullottak a levelek,
száguldanak a szelek.
A gyerekek a leveleket
felszedik,
és szépen leprélik.
Sok szép képet készítenek,
velük osztályt díszítenek.

**Ferencz Emőke,
Csíkszereda**

Többet esik az eső,
szürkébb lesz a sok felhő,
de színesebb lesz a világ:
a levelek tarkabarkák!

**Bocskor-Salló Farkas,
Csíkszereda**

Az emberek vígan vannak,
dalolnak és zenélnek.
A munkások szüretelnek,
most a szőlő de érett!
Az emberek esznek-isznak,
hej, de jó itt az élet!
Itt van az őszi, jön már a tél,
de ők biza nem félnek.
Van jó dió, szőlő és must,
tavaszig is megélnek!

**Gombocz Ágnes,
Marosvásárhely**

Szakács Hanna, Zabola

Donáth Anna Bella, Havadtő

**Kovács Hunor,
Székelyudvarhely**

**Podár-Pethő
Blanka és Hajdú
Dániel Zsolt,
Marosvásárhely**

Szántó Róbert,
Segesvár

**Jakabfi Enikő zabolai
tanítónő diákjai írták:**

Ősz apóka színesíti a tájat,
ősz anyóka főzi a májat.
Minden színes az erdőben,
tájakon, a mezőben.

**Gál Bence, Kocsis
Izabella, Szakács Hanna**

Itt van az ősz,
szökken az őz,
pompázik a határ,
kopácsol a harkály.
Itt van a domb,
rajta a lomb,
ősz apóka festeget,
ősz anyóka főzöget.

**Nagy Hunor, Opra Szende,
Nagy Emőke**

Őszi szellő fújdogál,
Kis mókuska szaladgál.
Gyűjti, gyűjti a makkokat,
Gesztenyéket kapdosgat.
Kis mókuska, merre jársz?
Erre makkot nem találsz!
Gyere, itt a madarász,
Nála makkot is találsz.

Péter Nóra

Gyere el, te csősz!
Én nagyon várom az őszt!
Kívánom a szőlőt,
Apa keni az őrlőt.
Szüret van a hegyoldalban,
Fiúk, lányok táncolgatnak.
A pincében hordók vannak,
Apa mustot kóstolgathat.

**Török Ivett,
Nyárádszereda**

**Kincses Ilka Mária,
Székelykeresztúr**

Mindenki a padban ült,
A kézimunkára készült.
Mindenkinél olló,
Papír és ragasztó.
Borónak nem ragad,
Türelme sem marad.
Az órának mindjárt vége,
Anita a segítségé.
Szilviának nincs jobb móka,
Mint a kézimunkaóra.

**Márkus Szilvia,
Marosvásárhely**

Balog Noémi, Szilágysomlyó

Sárgulnak a falevelek,
Fújnak már a hideg szelek.
A szőlőt most szüretelik,
A vérpiros almát szedik.

A tarka világ színeit
Homályossá vizesíti
A sok hideg őszi eső,
A madár szárnya már verdeső.

Költöznek melegebb tájra,
Talán a meleg Afrikába,
De most annyit tudunk már,
Hogy az iskolakapu nyitva vár.

**Vereş Minola Alesia,
Dés**

Felszegi Tünde, Szamosújvár

**Címlap:
MOLNÁR
KRISZTINA**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuşi nr. 202. ap. 101.

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.

A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓCSA ÜZENETEI

Csatlós Aliz IV. osztályos a csíkszentdomokosi Márton Áron Iskolában. Négy éve cselgáncsozik.

Tavaly országos bajnok lett a 40 kg-os súlycsoportban. Nemcsak edzője, Székely Attila, hanem tanító nénije, Kedves Annamária és osztálytársai is nagyon büszkék rá.

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

**Küldj
képet osztályodról!**

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Koplatló Mátyás, népmese
Pálfi Kincső Bernadett rajza, Aranyosgyéres

Táslávan Melinda tanító néni seprődi összevont osztályának bélyegei elérték egy mosolygós napkorongra, Vincefi Hajnal és Kardos Ildikó szentgericei elemistáinak közös gyűjteménye pillangószárnyon érkezett hozzánk. Kevesen vannak, de lelkesedésük, ragaszkodásuk végtelen.

Ünnepeljünk!

60 ÉVES A NAPSUGÁR. Küldjétek ti is fényképet, rajzot, kézimunkát, néhány köszöntő sort postán, világhálón vagy a két napsugaras bácsival, hogy benne legyetek a – reméljük – sokszáz oldalas emlékkötetben, amelyet gyermekeitek, unokáitok is lapozgatnak majd.

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszátok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

E lapszám támogatói:

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

nka
Nemzeti Kulturális Alap

RMDSZ
COMMUNITAS
ALAPITVÁNY

Ára 4 lej, 400 Ft

